

แผนการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล (Faculty Practice)

รายบุคคล

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

ชื่อ นางสาวจิระภา สุมาลี ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการสอน)

ภาควิชา การพยาบาลจิตเวช

1. ความเชี่ยวชาญเฉพาะในการปฏิบัติการพยาบาล

การพยาบาลผู้ป่วยภาวะเฉียบพลัน/อุบัติเหตุ/ฉุกเฉิน	☒ การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช
การพยาบาลผู้ป่วยในภาวะวิกฤต	☐ การพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป/ครอบครัว/ชุมชน
การพยาบาลผู้ป่วยในระยะเจ็บป่วยเรื้อรัง	การพยาบาลส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
การพยาบาลผู้ป่วยในระยะเจ็บป่วยสุดท้าย	การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจ/การบำบัดพิเศษ
การพยาบาลผดุงครรภ์	
อื่น ๆ (ระบุ).....	

2. กลุ่มผู้ป่วย/ผู้รับบริการเป้าหมาย

2.1 รายบุคคล

ทารกแรกเกิด	เด็กและวัยรุ่น
ผู้ใหญ่	ผู้สูงอายุ
☒ ผู้ป่วยจิตเวช	หญิงตั้งครรภ์
อื่น ๆ เช่น.....	

2.2 รายครอบครัว/กลุ่ม/ชุมชน(ระบุ)

- ครอบครัว
- กลุ่ม/ชุมชน.....
- อื่น ๆ เช่น .....

3. สถานที่ปฏิบัติการพยาบาลในฐานะผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ชำนาญการ

3.1 โรงพยาบาล ระบุ .....

หอผู้ป่วย ระบุ .....

คลินิกผู้ป่วยนอก/Ambulatory Care Setting ระบุ .....

3.2 ในชุมชน ระบบบริการสุขภาพ ระดับปฐมภูมิ

ศูนย์บริการสาธารณสุข/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระบุ .....

โรงเรียน .....

Home Health Care /Hospice Care.....

ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย .....

ศูนย์ผู้สูงอายุ .....

อื่น ๆ (ระบุ) .....

4 บทบาทการพยาบาลที่ต้องการไปปฏิบัติการพยาบาล

Direct care

Consultation

พัฒนาระบบบริการและคุณภาพการพยาบาล

อื่น ๆ ระบุ .....

สาขาความเชี่ยวชาญหรือความสนใจเฉพาะทาง

การพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชน

หัวข้อ/ประเด็นการปฏิบัติ Faculty Practice การดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชนเพื่อป้องกันการกลับมารักษาซ้ำ
คำจำกัดความ

1. ผู้ป่วยโรคจิตเภท หมายถึง ผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์ว่าเป็นโรคจิตเภท ตามเกณฑ์การวินิจฉัย
ICD-10 (Schizophrenia F20.0-F20.9)

2. การกลับมารักษาซ้ำ หมายถึง การเข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยในของโรงพยาบาลอุตรดิตถ์ ตั้งแต่ 2
ครั้ง ขึ้นไป

กลุ่มเป้าหมาย/หน่วยงาน ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของ รพ.สต.ม่อนดินแดง

ระยะเวลา มิถุนายน 2564 - พฤษภาคม 2565 จำนวน 80 ชั่วโมง

เป้าหมาย/ผลลัพธ์

ระยะสั้น

ผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชนมีความรู้ในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันการกลับมารักษาซ้ำ

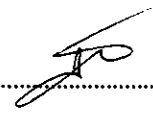
ระยะยาว

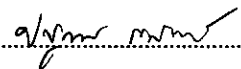
1. ผู้ป่วยโรคจิตเภทในเขตรับผิดชอบของ รพ.สต.ม่อนดินแดง สามารถดูแลตนเองได้เหมาะสม
2. ลดการกลับเป็นซ้ำของผู้ป่วยโรคจิตเภทในเขตรับผิดชอบของ รพ.สต.ม่อนดินแดง
3. ได้รูปแบบหรือแนวทางการพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชน

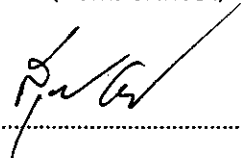
วันที่ (เวลา)	ขั้นตอน/รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	ผลผลิต
ครั้งที่ 1 9 มีนาคม 2565 (4 ชม.)	ประชุมวางแผนร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต.ม่อนดินแดงเพื่อคัดเลือก กลุ่มเป้าหมาย (จำนวน 2 เคส)	รพ.สต. ม่อนดินแดง	แผนการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทเพื่อ ป้องกันการกลับมารักษาซ้ำ
ครั้งที่ 2 10 มีนาคม 2565 (4 ชม.)	ติดตามอาการปัจจุบันโดยการประเมิน สภาพจิตและการรักษาที่ได้รับเพื่อ ประเมินปัญหาและวางแผนการ พยาบาล (เคสที่ 1)	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย - บันทึกการตรวจสภาพจิต
ครั้งที่ 3 15 มีนาคม 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 1 เรื่อง โรคจิตเภทและการรักษาในระยะคงที่ (Maintenance phase) - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 4 16 มีนาคม 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 2 เรื่อง อาการเตือนและการจัดการเบื้องต้น - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 5 23 มีนาคม 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 3 เรื่อง การดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 6 24 มีนาคม 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 4 เรื่อง การรู้เท่าทันอารมณ์และการจัดการกับ ความเครียดด้วยตนเอง - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 7 30 มีนาคม 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 5 เรื่อง การสื่อสารและการติดต่อกับบุคคลอื่น - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 8 31 มีนาคม 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 6 เรื่อง แหล่งการช่วยเหลือทางสังคม - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 9 7 เมษายน 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 7 เรื่อง การจัดการกับพฤติกรรมของผู้ป่วย (สำหรับผู้ดูแล) - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 10 11 เมษายน 2565	- ประเมินผลความพึงพอใจและปัญหา อุปสรรคในการให้การพยาบาลร่วมกับ	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- บันทึกการให้คำแนะนำตามหลัก D-METHOD

วันที่ (เวลา)	ขั้นตอน/รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	ผลผลิต
(4 ชม.)	ผู้ป่วย ผู้ดูแล และเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ม่อนดินแดง		
ครั้งที่ 11 12 เมษายน 2565 (4 ชม.)	ติดตามอาการปัจจุบันโดยการประเมิน สภาพจิตและการรักษาที่ได้รับเพื่อ ประเมินปัญหาและวางแผนการ พยาบาล (เคสที่ 2)	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย - บันทึกการตรวจสภาพจิต
ครั้งที่ 12 20 เมษายน 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 1 เรื่อง โรคจิตเภทและการรักษาในระยะคงที่ (Maintenance phase) - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 13 21 เมษายน 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 2 เรื่อง อาการเตือนและการจัดการเบื้องต้น - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 14 27 เมษายน 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 3 เรื่อง การดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 15 28 เมษายน 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 4 เรื่อง การรู้เท่าทันอารมณ์และการจัดการกับ ความเครียดด้วยตนเอง - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 16 5 พฤษภาคม 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 5 เรื่อง การสื่อสารและการติดต่อกับบุคคลอื่น - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 17 11 พฤษภาคม 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 6 เรื่อง แหล่งการช่วยเหลือทางสังคม - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 18 12 พฤษภาคม 2565 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 7 เรื่อง การจัดการกับพฤติกรรมของผู้ป่วย (สำหรับผู้ดูแล) - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 19 18 พฤษภาคม 2565 (4 ชม.)	- ประเมินผลความพึงพอใจและปัญหา อุปสรรคในการให้การพยาบาลร่วมกับ	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- บันทึกการให้คำแนะนำตามหลัก D-METHOD

วันที่ (เวลา)	ขั้นตอน/รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	ผลผลิต
	ผู้ป่วย ผู้ดูแล และเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ม่อนดินแดง		
ครั้งที่ 20 19 พฤษภาคม 2565 (4 ชม.)	- ประชุมถอดบทเรียนการดูแลผู้ป่วย โรคจิตเภทในชุมชนเพื่อป้องกันการ กลับมารักษาซ้ำร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ม่อนดินแดง	รพ.สต. ม่อนดินแดง	- รูปแบบการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในชุมชนเพื่อป้องกันการกลับมา รักษาซ้ำ

ลงชื่อ..........ผู้ปฏิบัติ
(นางสาวจิระภา สุมาลี)

ลงชื่อ..........ผู้รับรอง
(นางสาวปฐพร แสงเขียว)
(หัวหน้าภาควิชา)

ลงชื่อ..........ผู้กำกับติดตามแผน
(นางสุชาดา อินทรกำแหง ณ ราชสีมา)
ผู้อำนวยการ

แบบรายงานผลการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty Practice)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

ปีการศึกษา 2564 (มิถุนายน 2564 - พฤษภาคม 2565)

1. ชื่อ-สกุล นางสาวจิระภา สุมาลี
2. ความเชี่ยวชาญเฉพาะในการปฏิบัติการพยาบาล การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช
3. กลุ่มประชากรเป้าหมาย ผู้ป่วยจิตเวช
4. สถานที่ปฏิบัติการพยาบาล ชุมชนในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพม่อนดินแดง
5. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ระหว่างวันที่ 9 มีนาคม – 19 พฤษภาคม 2565 รวมระยะเวลา 20 วัน

รวมระยะเวลาปฏิบัติงาน 80 ชั่วโมง

6. ผลการดำเนินงาน

6.1 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

6.1.1 ผู้ป่วยโรคจิตเภทและผู้ดูแลมีความรู้ในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันการกลับมารักษาซ้ำ โดยบอกได้เกี่ยวกับการดูแลตนเองเกี่ยวกับโรคจิตเภท การสังเกตอาการเตือน การจัดการอารมณ์ และการขอความช่วยเหลือจากแหล่งสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

6.1.2 ในรอบ 1 เดือน หลังให้การพยาบาล พบว่าผู้ป่วยโรคจิตเภทอาการสงบ สามารถใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนได้ โดยไม่มีการการกลับมารักษาซ้ำในรูปแบบผู้ป่วยใน

6.2 ผลลัพธ์ที่เกิดต่อสถานบริการสุขภาพ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลม่อนดินแดง ได้รูปแบบการดูแลตนเองเพื่อป้องกันการกลับมารักษาซ้ำสำหรับผู้ป่วยโรคจิตเภทและผู้ดูแล

6.3 ผลลัพธ์ที่เกิดต่ออาจารย์ผู้ปฏิบัติการพยาบาล

เป็นการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติทางการพยาบาล และเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญของตนเองอย่างต่อเนื่องในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชนและสามารถนำไปบูรณาการกับพันธกิจอื่น ได้แก่ งานวิจัย การผลิตเอกสารทางวิชาการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวจิระภา สุมาลี)

อาจารย์ผู้ปฏิบัติการพยาบาล

ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ป่วยชายไทย อายุ 32 ปี
เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ ภูมิลำเนา จ.อุตรดิตถ์
การศึกษา ปวช. อาชีพ รับจ้าง การวินิจฉัยโรค Schizophrenia

การตรวจสภาพจิต

1. ลักษณะทั่วไป (General Appearance)

ผู้ป่วยชายไทยวัยผู้ใหญ่ ผิวขาว ผอมยาว เล็บมือ เล็บเท้าสั้น แต่งกายสะอาด ไม่มีกลิ่นตัว สีหน้าเรียบเฉย สบตาขณะพูด พูดคุยรู้เรื่อง โต้ตอบคำถามได้ตรงประเด็น เคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ให้ความร่วมมือในการประเมินสภาพจิตเป็นอย่างดี

2. การพูดและกระแสการพูด (Speech and stream of talk)

ผู้ป่วยพูดเสียงดังฟังชัด จังหวะการพูดสม่ำเสมอ น้ำเสียงเปลี่ยนไปตามเนื้อหาของเรื่องที่พูด ครอบคลุมเรื่อง ตอบตรงคำถาม

3. อารมณ์ (Mood and affect)

ผู้ป่วยแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับเรื่องที่พูดตลอดการสนทนา ไม่หงุดหงิดขณะสนทนา

4. ความคิด (Thought)

ผู้ป่วยตอบคำถามได้ตรงประเด็น เนื้อหาสอดคล้องกับเรื่องที่พูด ผู้ป่วยไม่มีอาการหลงผิด บอกความเหมือนและความต่างของสิ่งของเป็นนามธรรม

5. การรับรู้ (Perception)

ผู้ป่วยมีอาการหูแว่ว (Auditory hallucination) ได้ยินเป็นเสียงคนพูดคุยกันเป็นบางครั้ง

6. การรับรู้ตัวเองและสิ่งแวดล้อม (Cognitive function)

ผู้ป่วยมีการรับรู้วัน เวลา สถานที่ บุคคลปกติ

7. ความจำ (Memory)

Remote memory : Good

Recent memory : Good

Recall memory : Immediate : 3/3 Recent Recall memory : 3/3

8. สมาธิและความตั้งใจ (Concentration and Attention)

ผู้ป่วยมีความใส่ใจและมีสมาธิ สามารถตอบคำถามได้ Concentration : 100 – 7 : 1 on serial's seven

9. เชาว์ปัญญา (Intellectual function)

ผู้ป่วยมีระดับเชาว์ปัญญาเหมาะสม ตอบคำถามได้ถูกต้อง 3/3

10. การตัดสินใจ (Judgement)

ผู้ป่วยมีการตัดสินใจที่เหมาะสม 3/3 (Fair judgment)

11. การหยั่งรู้ความเจ็บป่วยของตนเอง (Insight)

ผู้ป่วยรับรู้อาการเจ็บป่วยของตนเองและรู้ว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร (Emotional insight)

12. ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Reliability)

ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือได้เนื่องจากผู้ป่วยสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็น ไม่ออกนอกเรื่อง และสามารถยืนยันข้อมูลได้จากผู้ดูแล

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยโดยใช้หลัก D-METHOD

D (Disease)

อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงอาการเจ็บป่วยของตนเอง และแนะนำการสังเกตอาการเตือนที่บ่งบอกถึงการกลับเป็นซ้ำ เช่น หูแว่ว เห็นภาพ หลอน หงุดหงิด นอนไม่หลับ ควรรีบบอกให้ผู้ดูแลทราบ และมาพบแพทย์ก่อนนัด

M (Medication)

แนะนำการรับประทานยาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตามขนาด เวลาที่แพทย์สั่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับยาที่ผู้ป่วยได้รับ ได้แก่ Haloperidol Diazepam ACA Depakine และฤทธิ์ข้างเคียงของยา

E (Environment/Economic)

แนะนำผู้ป่วยทำงานอดิเรกที่ตนเองสนใจและไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น การอ่านหนังสือ การฟังเพลง หลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติดเพราะจะทำให้มีอาการทางจิตได้

T (Treatment)

หากมีอาการผิดปกติ เช่น หงุดหงิด มีหูแว่ว ภาพหลอน ให้รีบบอกผู้ดูแล เพื่อพาไปรักษาโรงพยาบาลใกล้บ้าน หรือมาพบแพทย์ก่อนนัด

H (Health)

แนะนำการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การนอนหลับพักผ่อน การออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพ อารมณ์ร่างกาย แนะนำแหล่งให้รับความช่วยเหลือ หากมีปัญหาหรือมีเรื่องเครียดไม่สบายใจให้ปรึกษาคounselor ผู้ป่วยไว้วางใจ

O (Outpatient Referral)

ให้ข้อมูลกับผู้ป่วยและผู้ดูแลว่าอาจจะมีบุคลากรสาธารณสุขรับผิดชอบในพื้นที่ไปเยี่ยมบ้าน เพื่อติดตามอาการ โดยทางโรงพยาบาลจะส่งข้อมูลการรักษาของผู้ป่วยไปในเขตพื้นที่ที่อยู่ปัจจุบัน

D (Diet)

รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และมีประโยชน์เน้นย้ำเรื่องลดการกินอาหารที่หวานเกินหรือที่มีไขมันสูง ดื่มน้ำสะอาด วันละ 6 - 8 แก้ว งดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือชูกำลัง บุหรี่และสารเสพติดทุกชนิด เพราะทำให้การรักษาไม่ได้ผลและมีโอกาสทำให้อาการทางจิตกำเริบได้

ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ป่วยชายไทย อายุ 36 ปี
เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ ภูมิลำเนา จ.อุตรดิตถ์
การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพ ว่างาน การวินิจฉัยโรค Schizophrenia

การตรวจสภาพจิต

1. ลักษณะทั่วไป (General Appearance)

ผู้ป่วยชายไทย อายุ 36 ปี รูปร่างผอม ผมสั้นสีดำ เล็บยาวเล็กน้อย แต่งกายสะอาด ไม่มีกลิ่นตัว
ใบหน้าเรียบเฉย สบตาผู้ตรวจขณะสัมภาษณ์ การเคลื่อนไหวปกติ ให้ความร่วมมือในการสนทนาเป็นอย่างดี

2. การพูดและกระแสการพูด (Speech and stream of talk)

ผู้ป่วยมีสีหน้าเรียบเฉยขณะสัมภาษณ์ ไม่มีสีหน้าเศร้าหรือวิตกกังวล ไม่มีอารมณ์หงุดหงิด

3. อารมณ์ (Mood and affect)

ผู้ป่วยมีจังหวะการพูดสม่ำเสมอ เสียงดังเหมาะสม น้ำเสียงเปลี่ยนไปตามเนื้อหาของเรื่อง
อธิบายคำตอบได้ชัดเจน

4. ความคิด (Thought)

ตอบคำถามได้ค่อนข้างตรงประเด็น แต่จะคิดซ้ำ ไม่มีอาการหลงผิด ไม่มีความคิดอยากทำร้ายตนเอง
ความคิดส่วนใหญ่เป็นแบบนามธรรม

5. การรับรู้ (Perception)

ไม่มีอาการรับรู้ผิดปกติ

6. การรับรู้ตัวเองและสิ่งแวดล้อม (Cognitive function)

ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี สามารถตอบคำถามได้ มีการรับรู้วัน เวลา สถานที่ และบุคคลได้

7. ความจำ (Memory)

Remote memory : Good

Recent memory : Good

Recall memory : Immediate : 3/3 Recent Recall memory : 3/3

8. สมาธิและความตั้งใจ (Concentration and Attention)

ผู้ป่วยมีความใส่ใจและมีสมาธิดี สามารถตอบคำถามได้แต่ต้องใช้เวลา Concentration : 100 – 7 : 1 on
serial's seven

9. เชาว์ปัญญา (Intellectual function)

ผู้ป่วยมีระดับเชาว์ปัญญาเหมาะสม ตอบคำถามได้ถูกต้อง 3/3

10. การตัดสินใจ (Judgement)

ผู้ป่วยมีการตัดสินใจที่เหมาะสม 3/3 (Fair judgement)

11. การหยั่งรู้ความเจ็บป่วยของตนเอง (Insight)

ผู้ป่วยยอมรับว่าตนเองป่วยแต่ไม่สามารถดูแลตนเองให้เหมาะสมได้ (Intellectual insight)

12. ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Reliability)

ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือได้เนื่องจากผู้ป่วยสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็น ไม่ออกนอกเรื่อง และสามารถยืนยันข้อมูลได้จากผู้ดูแล

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยโดยใช้หลัก D-METHOD

D (Disease)

อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงโรคจิตเภท สาเหตุ อาการและอาการแสดงของการเจ็บป่วย แนะนำการสังเกตอาการเตือนที่บ่งบอกถึงการกลับมาเป็นซ้ำ เช่น หงุดหงิด นอนไม่หลับ ควรรีบบอกให้ผู้ดูแลทราบและมาพบแพทย์ก่อนนัด

M (Medication)

ให้ความรู้เรื่องยาที่ได้รับ โดยการเผื่อระวังยาทางจิตเวชที่มีอาการข้างเคียง รวมถึงการจัดการเมื่อเกิดอาการข้างเคียง และการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง แนะนำให้รับประทานยาอย่างต่อเนื่อง เพื่อควบคุมอาการทางจิตไม่ให้เป็นซ้ำ ไม่ควรหยุดรับประทานยาเองหรือไม่ควรเพิ่มยาเองหรือหากมีอาการง่วงนอนมาก รู้สึกไม่สบาย แนะนำให้มาพบแพทย์เพื่อปรับยาในการรักษา

E (Environment/Economic)

แนะนำให้ผู้ป่วยดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านให้สะอาดและปลอดภัยอยู่เสมอ หลีกเลี่ยงการไปสถานที่ที่เสี่ยงต่อการใช้แอลกอฮอล์ โดยให้ใช้ทักษะการหยุดความคิดและทักษะการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน แนะนำผู้ดูแลครอบครัว และสังคมยอมรับในตัวผู้ป่วย เปิดโอกาสการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวและสังคม เพื่อป้องกันภาวะถดถอยของผู้ป่วยทางสังคม แนะนำการใช้จ่ายอย่างประหยัด การหารายได้เสริมที่สามารถทำได้

T (Treatment)

บอกเป้าหมายในการรักษาคือการรับประทานยาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ถ้ามีอาการผิดปกติ เช่น หงุดหงิด มีหูแว่ว ภาพหลอน ให้รีบบอกผู้ดูแลเพื่อพาไปรักษาที่โรงพยาบาลใกล้บ้านและมาพบแพทย์ก่อนนัด

H (Health)

แนะนำการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน แนะนำการนอนหลับพักผ่อน อย่างน้อยวันละ 6-8 ชั่วโมง การออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพสะอาดร่างกาย แนะนำแหล่งที่จะขอรับความช่วยเหลือ หากมี ปัญหา หรือมี เรื่อง เครียด ไม่สบายใจ ให้ปรึกษาบุคคลที่ ผู้ป่วยไว้ใจ หากมีปัญหาทางกายให้รีบปรึกษาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้บ้านและนำยาจากโรงพยาบาลจิตเวชไปด้วยทุกครั้ง

O (Outpatient Referral)

แนะนำให้มาพบแพทย์ตามนัด หากต้องการไปรักษาที่โรงพยาบาลชุมชนใกล้บ้าน ให้แจ้งแพทย์เมื่อมารับยาครั้งต่อไป แนะนำผู้ดูแล เมื่อพบว่าผู้ป่วยมีอาการกำเริบไม่สามารถมาพบแพทย์ได้ด้วยตัวเอง ให้ไปขอความช่วยเหลือจากผู้นำชุมชน สถานีอนามัยใกล้บ้าน เพื่อช่วยนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล และนำเอกสารสำคัญมาติดต่อโรงพยาบาลทุกครั้ง

D (Diet)

รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และมีประโยชน์เน้นย้ำเรื่องลดการกินอาหารที่หวานเกินหรือที่มีไขมันสูง ดื่มน้ำสะอาด วันละ 6 - 8 แก้ว งดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือชูกำลัง บุหรี่และสารเสพติดทุกชนิด เพราะทำให้การรักษาไม่ได้ผลและมีโอกาสทำให้อาการทางจิตกำเริบได้